

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 8 від
«31» липня 2024 р.

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
"ПСИХОЛОГІЯ"

СИЛАБУС

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Захист (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	-	-	<u>238</u>	<u>240</u>	<u>2</u>

1. Загальна інформацію про викладача (лектора, асистента).

Карамушка Людмила Миколаївна

Академік НАПН України, доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології ЗФУУ

Контактна інформація: e-mail: lkarama01@gmail.com

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

На вивчення практики БОК 14 «Переддипломна практика
(науково-дослідна) практика» відводиться **240** годин **8** кредитів ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 3 семестру на 2-ому курсі навчання.

4. Пререквізити і постреквізити практики

Для успішного проходження «Переддипломної практики зі спеціальності "Психологія"» студентам необхідно володіти знаннями з таких предметів:

Пререквізити:

- Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика – навички оцінки психологічного стану пацієнтів та використання психодіагностичних методик.
- Доказова практика в психології і психотерапії – розуміння ефективності психотерапевтичних втручань на основі наукових даних.
- Травмотерапія та кризове консультування – застосування сучасних методів допомоги людям, які пережили травматичні події.
- Групові методи в психотерапії – знання принципів групової терапії та динаміки взаємодії.
- Етичні, практичні та правові засади роботи психолога – професійні норми та відповідальність у роботі з пацієнтами.

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

Постреквізити:

- Психологія та психотерапія в системі охорони здоров'я – використання практичних навичок для роботи у медичних установах.
- Кризові інтервенції в психологічній практиці – надання екстреної психологічної допомоги пацієнтам у критичних ситуаціях.
- Основи військової психології – застосування набутого досвіду у роботі з військовими та постраждалими від бойових дій.
- Науковий семінар – аналіз та обговорення практичних кейсів на основі отриманого досвіду.
- Підготовка до професійної сертифікації та працевлаштування – впровадження отриманих навичок у реальну практику та кар'єрний розвиток.

5. Характеристика практики

Програма з практики «Переддипломна практика (науково-дослідна) практика зі спеціальності "Психологія"» призначена для здобувачів освіти закладів вищої освіти України і є обов'язковою дисципліною. Згідно навчального плану підготовки психологів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр», вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 2 курсі (денна форма навчання), на вивчення якої відводиться 240 годин.

6. Призначення практики.

Практика орієнтована на поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої дипломної роботи.

7. Мета вивчення практики

Метою вивчення дисципліни є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, підбір фактичного матеріалу для написання дипломної (магістерської) роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

8. Завдання практики

Переддипломна практика зі спеціальності "Психологія" має на меті закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок професійної діяльності психолога. Основні завдання дисципліни включають:

1. Аналіз та застосування теоретичних знань
 - Використання фундаментальних принципів психології у практичній діяльності.
 - Інтеграція міждисциплінарних знань у психологічну практику.
2. Розвиток професійних навичок
 - Формування практичних компетенцій у психологічному консультуванні.
 - Опрацювання психодіагностичних методів у реальних умовах.
 - Відпрацювання навичок кризових інтервенцій та терапевтичної взаємодії.
3. Етичні та правові аспекти роботи психолога
 - Дотримання професійних стандартів у роботі з клієнтами.
 - Ознайомлення з нормативно-правовою базою психологічної діяльності.
4. Дослідницька діяльність та аналіз даних
 - Збір, аналіз та інтерпретація психологічних даних.
 - Використання доказових методів у психологічній практиці.
 - Підготовка науково-аналітичних матеріалів та презентація результатів.
5. Підготовка до професійної діяльності

- Оцінка власної професійної компетентності та розвиток навичок саморефлексії.
- Ознайомлення з реальними викликами психологічної практики.
- Розвиток навичок комунікації та співпраці в професійному середовищі.

Практика спрямована на поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої дипломної роботи і є завершальним етапом професійної підготовки психолога, забезпечуючи студентів необхідними знаннями та досвідом для їхньої майбутньої діяльності.

8.1 Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Переддипломна практика зі спеціальності «Психологія»» здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- сутність та особливості методології наукового дослідження;
- основні принципи роботи з емпіричною базою дослідження;
- методи наукових досліджень;
- види інформаційного забезпечення та використанні джерел інформації у науково-дослідній роботі;
- наукознавчі та методологічні основи наукових досліджень;
- особливості організації науково-дослідної роботи;
- вимоги до оформлення результатів науково-дослідної роботи;
- етичні та правові основи наукової діяльності тощо

Уміти:

- застосовувати понятійний апарат методології наукових досліджень;
- відбирати та аналізувати необхідну інформацію;
- формулювати мету, завдання та гіпотезу наукового дослідження;
- планувати та проводити емпіричні дослідження;
- порівнювати отримані результати дослідження із теоретичними обґрунтуванням проблеми;
- формулювати висновки наукового дослідження;
- оприлюднювати та упродовжувати результати науково-дослідної практики;
- складати звіти та доповіді тощо.

Робота магістрантів під час науково-дослідної практики організовується відповідно до логіки роботи над магістерською дисертацією. Вони працюють з першоджерелами, монографіями, авторефератами і дисертаційними дослідженнями, аналізують результати досліджень, консультуються з науковими керівниками і викладачами кафедри.

9. Зміст навчальної дисципліни

Зміст науково-дослідної практики визначається загальною концепцією магістерської підготовки за спеціальністю 053-Психологія. Він включає в себе

освітньо-виховну, освітньо-пізнавальну, практичну і дослідницьку діяльність магістрантів і передбачає системне бачення проблеми по темі магістерської дисертації, а також формування необхідних дослідницьких компетенцій майбутнього консультанта-дорадника, методиста, викладача.

Під час науково-дослідної практики магістри беруть участь у різних видах наукової, науково-педагогічної або організаційної роботи базових ЗВО або лабораторій НДІ. При цьому магістри:

- вивчають головні наукові завдання за напрямом робіт ЗВО або лабораторій; інноваційні підходи, які реалізуються у практичній діяльності;
- відпрацьовують практичні навички з творчої реалізації поставлених завдань дослідження;
- практично оволодівають методами досліджень;
- реалізують на практиці творчий підхід до методів дослідження;
- опрацьовують результати дослідження НДР, проводять їх аналіз та інтерпретацію;
- здійснюють практичну перевірку своєї готовності до інноваційної діяльності у галузі освіти і науки;
- здійснюють систематизацію теоретичних знань для якісного виконання поставленої у темі випускної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» науково-практичної задачі;
- вивчають і узагальнюють літературні джерела за темою випускної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»;
- розробляють анкети для проведення експериментального дослідження по темі магістерської роботи;
- виконують індивідуальні науково-практичні завдання, критично осмислюють теоретичну базу з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту;
- здійснюють підготовку наукової статті до друку;
- готують доповіді і виступи на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях тощо.

Програма науково-дослідної практики конкретизується і доповнюється для кожного магістранта залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи.

10. План проходження практики

Під час науково-дослідної практики магістри беруть участь у різних видах наукової, науково-педагогічної або організаційної роботи базових ЗВО або лабораторій НДІ. При цьому магістри:

- Вивчають головні наукові завдання за напрямом робіт ЗВО або лабораторій; інноваційні підходи, які реалізуються у практичній діяльності;
- відпрацьовують практичні навички з творчої реалізації поставлених завдань дослідження;
- практично оволодівають методами досліджень;

- реалізують на практиці творчий підхід до методів дослідження;
- опрацьовують результати дослідження НДР, проводять їх аналіз та інтерпретацію;
- здійснюють практичну перевірку своєї готовності до інноваційної діяльності у галузі освіти і науки;
- здійснюють систематизацію теоретичних знань для якісного виконання поставленої у темі випускної роботи науково-практичної задачі освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»;
- вивчають і узагальнюють літературні джерела за темою випускної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»;
- розробляють анкети для проведення експериментального дослідження по темі магістерської роботи;
- виконують індивідуальні науково-практичні завдання, критично осмислюють теоретичну базу з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту;
- здійснюють підготовку наукової статті (тез) до друку;
- готують доповіді і виступи до методичних семінарів і науково-практичних конференцій тощо.

11. Самостійна робота студента

№	Зміст завдань	Кіль- ть годин	Забезпечення навчальним матеріалом	Форми оцінювання
1	Визначення мети, завдань і предмета вивчення та уточнення головних понять	24	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
2	Вибір бази практики, визначення емпіричних об'єктів дослідження (вибірка)	24	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
3	Розробка методики конкретного дослідження	24	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
4	Апробація методики (пілотажне, пробне дослідження), її вдосконалення, перевірка надійності методик	24	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
5	Проведення дослідження	24	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
6	Опрацювання отриманих даних: якісна та кількісна обробка результатів дослідження	24	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
7	Інтерпретація отриманих даних. Факторний, кореляційний або дисперсійний аналіз	24	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань

8	Графічне оформлення наукової роботи	24	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
9	Формулювання висновків дослідження та пройденої практики	24	Сайти наукових видань, конференцій, виставок, блогів вчених, соціальних мереж наукових установ	усне опитування, аналіз виконаних завдань
10	Складання звіту та захист за результатами переддипломної науково-дослідної практики	24	Сайти наукових видань, конференцій, виставок, блогів вчених, соціальних мереж наукових установ	аналіз структури наукової публікації
	Всього	240		

12.РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Гайналь Т.О. Методичні рекомендації з підготовки магістерських робіт: для студентів напряму підготовки 054 «Соціологія» / Т.О. Гайналь. – Івано-Франківськ, 2018. – 48 с.
2. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / В.В.Ковальчук. – К. : Видавничий Дім “Слово”, 2019. – 240 с.
3. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 192 с.
4. Пилипчук М. І., Григор’єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підручник / М. І. Пилипчук, А. С. Григор’єв, В. В. Шостак. – К. : Знання, 2007. – 270 с.
5. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення : навч. посібник / В. Л. Пілюшенко, І. В. Шкрабак., Е. І. Словенко. – Київ : Лібра, 2024. – 344 с.
6. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2015. – 309 с.
7. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. – Київ : Видавничий Дім “Слово”, 2004. – 240 с.
8. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 6-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2018. – 310 с.

Додаткові:

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник / М. Т. Білуха. – К. : АБУ, 2002. – 480 с.
2. Декарт Р. Міркування про метод. Начала філософії / Р. Декарт. – М. : Вежа, 1998. – 54 с.
3. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.
4. Основи наукових досліджень: навч. посібник для студентів економічних спеціальностей / за ред. В.С. Марцина. – Л. : Ромус-Поліграф, 2002. – 128 с.
5. Пашенко В. М. Методологія та методи наукових досліджень : навч. посібник

Інтернет-ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII Стаття 42. Академічна доброчесність. https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
3. Кодекс академічної доброчесності https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/normatyvno-pravova-baza/
4. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату Додаток 1 та Додаток 3 до положення <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-ta-vyyavlenya-akademichnogo-plagiatu.pdf>
5. Положення про захист інтелектуальної власності у ВНУ імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/12/Polozhennya-pro-zahyst-IV-u-SNU-1.pdf>
6. Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки. https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_poriadok_vyrishennia_konfliktnykh_sytuatsii.pdf

13. Контроль і оцінка результатів навчання

13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація

Методи контролю: захист.

Після закінчення терміну проходження науково-дослідної практики студенти звітують про результати виконання програми та індивідуального завдання згідно з календарним графіком. Практика вважається завершеною за умови виконання студентами всіх вимог програми практики.

Проходження науково-дослідної практики студентом закінчується підготовкою та захистом звіту про практику. Результати виробничої практики підводяться на підсумковій студентській конференції факультету. Оцінювання результатів практики є диференційованим і враховується під час призначення стипендії.

Перед заліком студент подає звіт по практиці, коротку характеристику, підписану керівником практики від бази практики, щоденник, робочі матеріали (форми, бланки, розрахунки та ін.). На заліку враховується якість відповіді студента, оформлення звіту, оцінка керівника від виробництва. Після здачі заліку звіт передається на кафедру.

Для проведення захисту науково-дослідної практики на засіданні кафедри педагогічної творчості затверджують комісію у складі не менше 3-х викладачів кафедри. Захист практики проводиться протягом перших десяти днів семестру після закінчення практики. Підведення підсумків практики здійснюється шляхом індивідуального захисту практики кожним студентом. За результатами захисту виставляють диференційовану оцінку, яку заносять до залікової відомості і залікової книжки студента за підписом керівника практики від кафедри.

Студент, який не виконав програму науково-дослідної практики без

поважних причин, отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку складання заліку, направляється на практику вдруге в період канікул за рахунок студента або відраховується з університету.

Підсумки проведення науково-дослідної практики обговорюються на засіданні кафедри практичної психології та соціальних технологій, а загальні результати практики підводяться на засіданні вченої ради університету.

13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти. При оцінюванні навчальної діяльності здобувача освіти необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ “**ВІДМІННО**” отримує здобувач освіти, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому здобувач освіти не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ “**ДОБРЕ**” отримує здобувач освіти, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ “**ЗАДОВІЛЬНО**” отримує здобувач освіти, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ “НЕЗАДОВІЛЬНО” отримує здобувач освіти, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за поточну успішність прив’язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Таблиця конвертації середньої арифметичної в кількість балів ECTS

Середня арифметична оцінка за п’ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п’ятибальною шкалою	Бали ECTS
1	2	3	4
4,93-5,0	60	3,90-3,85	44
4,87-4,80	59	3,84-3,78	43
4,81-4,73	58	3,77-3,72	42
4,74-4,69	57	3,71-3,66	41
4,68-4,60	56	3,65-3,59	40
4,61-4,56	55	3,58-3,53	39
4,55-4,49	54	3,52-3,46	38
4,48-4,43	53	3,45-3,40	37
4,42-4,36	52	3,39-3,33	36
4,35-4,30	51	3,32-3,27	35
4,29-4,24	50	3,26-3,20	34
4,23-4,17	49	3,19-3,14	33
4,16-4,11	48	3,13-3,07	32
4,10-4,04	47	3,06-3,01	31
4,03-3,98	46	3,0	30
3,97-3,91	45		

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають здобувачів освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 20 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється здобувачам освіти, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється здобувачам освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають

право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Здобувачі освіти які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають **пройти повторне навчання з відповідного розділу**. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

14. Політика практики

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;
- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.
- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Здобувач освіти має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.